

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una peseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.Redacció i Administració
General Barceló, 1. — 2.**
PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres erbes a n-es qui s'ho guany

Parla En Revenjoli. Escoltau i eireu

Matadura

N'haurem de donar una micoyineua an els anticlericaletxos qu'aqueixa setmana passada n'hau fetes de ses seues, com bons missatges d'En Barrufet que son. I lo que fa més llàstima, es sa soldada carrionya que's enflocará son Amo, s' hora de la mort, si no's converteixen d' hora: es foc de l'infern, que no acabarà mai. Trabayar tota la vida com'e negres per haver de fer flamada per tota una eternitat! Quina vega de.... geperuts i bobians!... Vaja, idò, si los ne donam una micoya de matadura an aqueys grans caps-esforrats d'anticlericaletxos!

I

No pot estar que no perneig

Pe's *Animalot pudent* parlam. Posa dissete que an es Cementeri de Sóller, es dia dels Mortis, «eridava s'atenció una especie de corral de bous ab un túmulo blanc»; i diu que «allá enteren es pobres desgraciats que se suiciden». I diu «es pobres», «perque», si's suicides «son rics», diu *Animalot* que suposen qu'es estat «una desgracia, qu'eren uns locos, i los enterren an es cementeri catòlic». «An aquell corral, per no tenir doblers ni parents, e-hi enterraren un tal Salom», «qu'era beneyt». Aquí s'*Animalot* diu més mentides que paraules. ¿Que té de particular que un cementeri no catòlic es dia dels Mortis estiga abandonat? Creuen es no-catòlics ab sos sufragis p'és morts? ¿An-e-quin no-catòlic li ocore anar a oferir sufragis p'és morts? Si s'*Animalot* no fos tan.... *animalot* sabria que están privats es sufragis públics per aquells an-e-qui l'Esglesia nega sa sepultura esglésistica. No, no hi poren anar «es capellans» a «cantar responsos» demunt ses tombes d'aquells que l'Esglesia priva de terra sagrada.—Pero sa mentida més grossa de s'*Animalot* está en lo que diu, mentint i calumniant, que an aquell «corral de bous» o «cementeri neutre» de Sóller només e-hi «enterren es pobres que's suiciden»; perque, si es qui's maten «son rics», ab s'escusa de qu'eren «locos», «los enterren an es cementeri catòlic». Això es una solemne mentida, una calumnia infame. Es suicides, es qui's maten a si mateixos, están privats de sepultura esglésistica i de sufragis públics, perque es suicidi, es matarse un a si mateix es un pecat mortal greu de tot, que l'Esglesia castiga ab aquella pena, perque un que ab dret seny se mata a si mateix i no té temps de penedirse'n fent un acte de contrició ben fet o confessantse ben confessat, se'n va cap dret a l'Infern, i allá no aprofiten de res es sufragis; es a ses ànimes del purgatori que aprofiten i no an es condemnats. Per això, quant s'estrevé que'n troben un de penjat o que's tira de dalt-a-baix d'una altura o dins un pou o sisterna o estès ab

una escopeta, revolver o pistola aprop i sa ferida corresponent, s'Autoritat Esglésistica obri una enquesta sobre aquell fet, se criden testimonis que declarin lo que hi saben, i se demana també es parer des metges qu'haguessen medicat aquell suicida i es parer des qui han feta s'autopsia an es cadáver; i tot això per aclarir si aquell mort s'es suicidat, s'ha donada sa mort ab dret seny, sabent lo que feya, o si hu ha fet ab ses facultats mentals trastornades, sense donar-se'n conte per anar desbaratat de cap, i per lo meteix sense esserne ben bé responsable. Si d'aquella enquesta resulta lo primer, que's matà ab dret seny, sabent lo que feya, l'Esglesia li nega sa sepultura esglésistica perque aquell criminal n'es indigne, i l'Esglesia faltaria si no le hi negava. Si resulta lo segon, que's matà sense conciencia clara de lo que feya perque no tenia's seny an es seu lloc, a-leshores l'Esglesia l'admet a sa sepultura esglésistica.—Ara bè, si an aquell tal Salom de Sóller li negaren sa sepultura esglésistica, si l'enterraren an aquell «corral de bous», no's va fer així perque ell fos «un pobre» com ment s'*Animalot*; no va esser perque «no tengués doblers ni parents», com ment tan alt com es s'*Animalot*; va esser que de s'enquesta que s'Autoritat Esglésistica ya obrir tot d'una que'l trobaren mort, resultà provat qu'ell s'era suicidat, s'era mort a si mateix ab dret seny, sabent ben bé lo que feya. Es fals i mentida, es una calumnia infame això que diu s'*Animalot pudent* que només neguen sa sepultura esglésistica an es pobres i que an es rics sempre los ho concedeixen.—I, es qui escriuen s'*Animalot pudent* se tenen per catòlics! i escriuen, i publiquen, i escampen per tot Mallorca aqueixes infamies, aqueixes mentides, aqueixes calumnias contra l'Esglesia de Deu! Si això que diu s'*Animalot pudent* que fa l'Esglesia, fos ver, l'Esglesia deixaria d'esser l'Esglesia de Deu, deixaria d' esser s'obra-mestra de sa mà de Deu, deixaria d' esser sa mística Esposa de l'Anyell divinal, s'Autoritat de Deu demunt la terra, i ja no seria més que sa Sinagoga de Satañás; ses portes de l'Infern haurien triunfat d'ella, haurien prevalgut contra ella: cosa que Deu, que'l Bon Jesús va prometre que no succeiria mai per mai.—No, gran *Animalot pudent*, jamay l'Esglesia ha fets aqueys parts i quarts que vos deys ab sos qui's suiciden, ab sos qui's maten a si mateixos; fa resadora igual per tots, sien pobres sien rics. Es una solemne mentida, es una infame calumnia això que deys des cementeri neutre de Sóller i d'aquell tal Salom! Ja es una bona passada que no pogueu estar que no pernetjeu contra l'Esglesia de Deu! Malanat! miserables!

Esclips i esclops entre republicans

Dia 5 d'aqueix més, que's proclamen es candidats pe'ses eleccions municipals a

pals a Ciutat, a sa *Casa de la Vila*, es caporals republicans Srs. Quijada i Ramis Grauches insultaren s'altre caporal republicà D. Lluís Martí. Quina llàstima que D. Lluís no dediqui's seu talent indisputable a coses més altes qu'això de sa República entesa així com l'entenen s'immensa majoria des republicans espanyols. Estaune segur, D. Lluís, que Deu no vos donà aqueix cap que teniu, per defensar causes tan dolentes com sa República que somien s'immensa majoria des nostros republicans.

Dia 9 avespre sa *Jovintut Republicana Radical* de Ciutat celebrà un aplec electoral per presentar an es Partit es candidats que proposava pe'ses eleccions de dia 12. Parlaren radicals i socialistes i casi tots donaren llenya per llarc an ets altres republicans, es de l'*Unió Republicana*, des carrer d'En Danús, i especialment an es Comitè, compost des caps-pares des republicanism mallorquí.

I mos surt dissapte s'*Obrer Balear* omplint columnes i més columnes contra es meteix Comité de l'*Unió Republicana* i contra's republicans que'l segueixen, posantlos com un pedàs brut, tractantlos de farsants i carn venuda. Llavor pega una partida d'andanades an En Lerroux, tractantlo de venut a sa Monarquia, d'unat de mala manera ab negocis bruts com es de sa *portada d'argos, eals i ciment* de Barcelona, aont se tractava de reparar una trentana de milions de pessetes, desxuyant sa pobre ciutat de Barcelona.

D'altra banda mos surt *El Ideal* encrivellant castanya i altra an es socialistes i republicans radicals, que no les deixa part sana, tractantlos de «boques de vívora», qu' emblanquin (embaucan) «els obrers», i demostra *El Ideal* que's socialistes i radicals, combatent sa sustitució des consums p'és gravamen sobre sa carn, que seràs meteix que hi ha ara, se contraduien de sa manera més indigna, enganant com un xinos es bidoins que'l s'escullen, i dona una mala solapa an es company Roca i Hernandez pe'sa manera especial com s'es portat, essent Retgidor respecte d'això de sa substitució des Consums. I més envant tracta socialistes i radicals de «travdors», de «desbaratadors de pobles», de «desagraits», d'«indignes de sa dignitat d'homos» i de tot «crèdit».

¿No es ver qu'aqueys senyors republicans se'n desfan de primera per donar mos a conèixer practicament lo que pot esperar d'ells Espanya, lo que ferien si entraven a comandar: se menjarien ells ab ells i afonarien sa Nació dins s'abisme de tots es desgavells, brutors, porqueries i afrontes. No donen més de si es nostros republicans.

III

Es mentida!

S'*Obreretro Balear* diu dissapte que's donen 42 milions i busques an es Clero per que corrompi innocents, com e-hu «ha fet», diu, «el P. Busquets» i es re-

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Piol, Ferrer, 6.—Ca-Famó Andreu Alcover, Plaça del Palau, 8.
A Palma: Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'escudernacions d'En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 23.—Llibreria Ernest Frau, Brossa.—Llibreria d'Alomar y Fontdevila Brossa.

lligiosos «Maristes del Manzanares». Quin enfilay de mentides! Es una solemne mentida que s'Estat doni an es Clero més de *coranta dos milions de pessetes*. Si no arriba a donarne *trenta quatre de milions*, segons tantes de vegades hem demostrat ab sos Presuposts de s'Estat ab sa mà. Pero es socialistes, com ells lo que volen es malfamar es Clero, ab veritat o ab falsedad, si no tenen coses veres que dir contra's Clero, se n'inventen de ferestes, i les entaferren an es seus bobians lectors ab sa major desvergonya del mon estampant ses mil calumnies contra's Clero. I encara hi ha qu'aqueys trenta tres milions de pessetes que s'Estat arriba a donar l'Esglesia, no son ni d'un bon tros ets interessos que produexen es bens que.. si s'Estat va prendre a l'Esglesia. De manera que s'Estat donava aquells trenta tres milions a l'Esglesia, no fa més que restituïr en part a l'Esglesia allò de que la despuyá.

En quant a lo que s'embolica's paperot socialista del «P. Busquets» i des «Meristes del Manzanares», si fos ver, noltres seríem es primers en condamnar-ho i en demandar que'l imposassen tot es càstic que's mereixen; pero com creym que no's tracta més que d'un enfilay de mentides i de calumnies d'ets anticlericals, que casi no tenen altra arma més qu'aqueixa, rebutjam ab una cossa aquixa nova infamia des paperot socialista.

IV

No digueu aqueixes mènes!

Per voltros parlam esriguedoretxos de *El Ideal*, que deys mentint tan alt com sou, que'l Papa ha fetes fer rogatives pùbliques per que s'exèrcit italià guanyi an es turcs ab sa guerra de Tripoli. Es fals i mentida que'l Papa haja fet res d'això. ¿Aont ni quant el Papa ha fetes fer tals rogatives? ¿An-e quina església d'Italia ni de fora Italia han fet cap rogativa per tal cosa? ¿Que no sou capaços de citarmosne cap?

Lo qu'ha fet el Papa, declarar oficiosament per via des periodics catòlics de Roma que la Santa Seu permaneix absolutament neutral respecte de tal guerra. La Santa Seu no té cap preferència per Italia ni per cap altra nació; la Santa Seu no atén més que an es profit espiritual de tots es feels, escampats per tot lo mon, escampats a milenars per dins Turquia, els quals ella lo que cerca es defensarlos i alliberarlos de tot mal que les puga venir per tal guerra de Trípoli.

V

Glories de sa Republica Francesa

Les va bè de tot... per pegar a fons, an es francesos ab sa República. An aquells fets vergonosos que retreyem s'altre dia succeixen no fa gayre a bordo des bastiments de guerra de França, hem d'afeir lo que duen es diaris aqueys dies succeixen a bordo de l'acorassat francès *Jean Bart*. Va esser qu'un vespre cop en sec

se trobà's bastiment a les fosques. Era qu' havien tayats es es fils elèctrics. ¿Qui? S'es uberta una enquesta per aclarirho. Tothom e-hi veu sa mà des socialistes o anarquistes, que p'es cas tot v' a esser un cul de sac.

VI

Lletgiuho anticlericaletxos!

Si, es un fet d'ets Estats Units, de sa gran República de Nort-Ameríca, succeix sa derreria d'agost entre's President de tal República i tot un estol de Monjes de 25 Instituts Religiosos d'aquella República (horror, republicanetxos assoleyats de per aquí!) Ido heu de creure i pensar qu'aqueys esbarts de Monjes venien de 45 Estats d'aquella República i del Canadá. Totes aqueixes Monjes eren professors de col·legis que tenen an aquells Estats republicans (horrorisauvos de bell nou, republicanetxos, però ben horrorisats eh? si no voleu fer traició a ses vostres... «conviccions!»). Ido tant de monjum i monjam havien aprofitades ses vacacions d'estiu per anar a fer un curs d'estiu a s'Universitat catòlica de Washington, per perfeccionar es seus coneixements professionals i porerse'n desfer millor dins ses seues càtedres. I com hagueren acabat aquell curs, mirau quina idea més.... «monjencia» varen tenir! Presentarse a sa Primera Autoritat Civil de sa Confederació, an es meteix President d'Ets Estats Units, per oferirli's seus respects? I dit i fet, surten aquells estols de Monjes de s'Universitat catòlica, accompagnades des Recitor i Professors d'aqueixa, i cap an palau des President d'ets Estats Units, Mr. Taft, que les va rebre ab tota sa cortesia i sa majestat qu'ell acostuma: i se volgué entre-sentir de quina Congregació, Convent i Col·legi era cada una d'aquelles Monjes i an-e quins Estats pertenexien. I la cosa no acabá aquí sino que tot aquell monjum anà a saludar an el «Capitol» es Vice-President de sa gran República, que també les va rebre magnificament. I llavo aquells estols de Monjes s'espitxaren cadascú an es seu Col·legi a seguir ensenyant es jovent nort-americà. —¿Que vos sembla, republicanetxos de Mallorca i de fora-Mallorca? ¡Ah si voltros fósseu com aquells republicans d'ets Estats Units, no vos diríem es nomots que vos deym, ni vos bastreuriem tan sovint, ni vos hauríem d'encivellar tantes de mormes. Perque veyam si no'n teyau tros, grans terrolers!

VII

Anau apuntant anticlericaletxos!

Si es cosa d'apuntarho. Es monjos de St. Benet tenen, entre altres, una Abadia, de St. Juan, a Mineseta (Estats Units, regió septentrional), i no vos cregueu qu'estiguén mans fentes! sino que fan feyna a l'uf. Enguany han cuides 600 roves de pomes, i llavo blat, civada, patates i blat de les indies tant en volgueu. I com vos figurau que s'han gastat es producte de tots aqueys espplets? Ido han fet un grandiós casal qu'han batiat ab son nom de «Science-Hall», aixo es, una escola de primera detot, per ensenyar ses Ciències Naturals, ab tota sa comoditat i es material científic millor qu'avuy se coneix en tot lo mon. Axi son es monjos inimics de ses llums i de s'il·lustració! així volen s'ignorancia des poble... Vajal prenire nota, anticlericaletxos, que, en parlarvos de monjos o frares, ja brama!

VIII

Un monument vergonyós

Mos conta dissapte s'«Obrer Balear» que dia 5 del corrent es socialistes belgues inauguren un monument a Bruselas, dins sa plassa de Sta. Catalina, an aquell «capità de lladres, incendiari i assassins». En Ferrer i Guardia, fusellat dia 13 d'octubre de 1909 a Montjuïc per haver promoguda i dirigida aquella revolució horrible i vergonyosa, anomalada sa «Setmana tràgica», que ocasionà un sens fi d'incendis, es robo de milions de pessetes i més de cents morts. A un lladre, a un incendiari, a un assassin com aquell es socialistes de Belgica alsen un monument. Se compren; deuen esser per l'estil d'ell. Si, o son un uns lladres i uns assassins com ell o son un remat de bobians i de potencs que no saben que's menjuen ni que's fan.

IX

Ses eleccions municipals de diumenge passat.

Es estada feresta p'es republicans sa batalla electoral de diumenge passat, gracies a Deu; an es punts aont sempre solien guanyar, a ses grans ciutats com Madrid, Barcelona, Sevilla, Valencia, Bilbao, Saragossa, Còrdoba, Santander, Palma, per tot se'n han duyt s'aumut p'es cap, una gran planissada, les ha tocat es perdre, gracies a Deu. Ja feya estona que no hi havia hagudes unes eleccions tan fatales p'es republicans, i especialment p'es lerrouxistes. Si, es més arrenyons, es més culbatuts son estat es lerrouxistes, allá ont ells se tenien p'es vertader partit republicà, p'es més fort de tots ets estols republicans. Vetassi sa llista de ses derrotes electorals que se'n dugueren es republicans diumenge passat.

I

Ses eleccions a Manacor

Surten elegits: 5 lliberals, 3 conservadors, 1 republicà i 1 socialista. Aixo son es fets. Es evident que, si «es de la Dreta» se fossen entesos una micoyneua més, no'n seria sortit cap de republicà ni de socialista. Ara bé, a pesar des llamentable desgavell d'ets element de la Dreta a pesar de dirse republicans i socialistes es representants des poble, no'n han tret més que 1 es republicans i 1 es socialistes. Repetim que si's monárquics haguessen volgut, votant tothom així com pertoca, no'n sortia cap a Manacor de candidat que no fos monárquic. (Monárquics de Manacor! monárquics de Manacor! quant serà qu'obrireu ets uys?) Pero es qui se'n han duyt sa gran sabatada, son estats es nostros ridiculissims lerrouxistes, que presentaven quatre «candidats», un a cada col·legi. ¿Sabeu ido quins vots tengueren? En Caldentey, 30; En Frau, 9; En Gomila, 11; i En J. Moya, 13. ¿Com no havien de sortir derrotats ignominiosament ab unes votacion tan ridícules? Se'n varen dur sa gran derrota del sigle. Més se'n mereixen. Fort!

2

Ses eleccions a Ciutat

A Ciutat han triunfat 10 «conservadors», 7 lliberals i 3 republicans de l'Unió, de D. Jeroni Pou. Es «radicals» i socialistes, votaven plegats presentant 7 candidats «radicals», 1 «socialista» independent, 1 «socialista» rònic i 1

«republicà independent», Idó bé, aqueys 10 candidats sortien tots derrotats, obtenint unes votacions ridícules; per exemple, an districte 1er, que n'elegien 2, es candidat conservador tengué 478 vots, es liberal en tengué 315, mentre es «radical», en tengué 78; An es 2er districte, que n'elegien 4, un «conservador» en tengué 1040; s'altre «conservador», 1016; es «liberal», 961; es «republicà de l'Uniò 472; es «socialista independent», 270; un «radical», 191; s'altre «socialista» 207. An es districte 3er, que n'elegien 3, es candidat «conservador», en tengué 910; es «liberal», 848; es «republicà de l'Uniò», 385; un «radical», 77; s'altre «radical», 67. An es districte 4er, que n'elegien 2, es candidat «conservador» en tengué 655 vots; es «republicà de l'Uniò», 169; es «radical», 59. An es districte 5er, que n'elegia 2, es «conservador» en tengué 256; es liberal, 263; un republicà de l'Uniò, 31; un radical, 101. An es districte 6er, que n'elegien 2, es «conservador», en tengué 241; es «liberal», 242; es «radical», 3. An es districte 7er, que n'elegia 2, es «conservador» en tengué 720; es liberal, 403; un republicà del l'Uniò (En Ramis), 76; D. Lluís Martí, «republicà independent», 174. —¿S'es vist un paper més trist qu'han fet socialistes i republicans radicals ab ses votacions qu'han tengudes es seus candidats, comparades ab ses qu'han tengudes es monárquics i els altres republicans, es de l'Uniò? —També resulta molt eloquent sa baixa feresta de vots des «republicans» de l'Uniò: a cap districte n'han tengutst la mitatdes monárquics. An es 2ª districte es manárquic que n'ha tenguts més pocs, es «liberal», n'ha tenguts 961; es «republicà de l'Uniò», 478. An es districte 3^a es monárquic que n'ha tenguts més pocs, es «liberal», n'ha tenguts 848; es «republicà de l'Uniò», 385. An es districte 4^a, es «conservador», únic monárquic que's presentava, en tengué 655; es «republicà de l'Uniò», 31. An es districte 5^a es monárquic que'n tengué més pocs, es conservador, en tengué 256; es «republicà de l'Uniò», 31. An es districte 7^a es monárquic que'n tengué més pocs, es «liberal», en tengué 403; es «republicà de l'Uniò», 76. —¿Que's son iots es republicans d'aqueix districte, de Sta. Catalina, que sempre en solien treure un, lo manco? Ell ara, mentres es «conservadors» e-hi obtinen 720 vots i es lliberals 403, es republicans d'En Quijada només n'apleguen 76, i es contraris d'En Quijada, republicans i socialistes, i per un homo de tan de prestigi republicà com Don Lluís Martí, només arriben a aplegar 174 vots. —De tot això resulta que a Ciutat es republicans estan de baixa i que's socialistes no suposen res electoralment, separats des republicans de l'Uniò, de D. Jeroni Pou. —Aont son es republicans de Ciutat? Es de l'Uniò només han tenguts entre tots 1113 vots; es radicals i socialistes, 762: mentre es monárquics n'han tenguts 4308, ademés d'haver tres «tres» candidats an es districte 8er, aont no's presenta cap republicà, i s'hi aplicà s'article 29 de sa ley electoral vigent. —També s'ha de notar que, mentres es «conservadors» obtinen 4300 vots, es «liberals», només n'aglapeixen 3032; i que an es dos districtes aont es «liberals» han tenguts més vots que no es conservadors, a un n'hi tengueren 7 i a s'altre 1. —Tot això demostra si la ciutat de Palma es «republicana» o «monárquica», i si es més «liberal» que «conservadora». Vots son trufos: —Si, resulta una rondaya, una solemne mentida allo

de que Palma es «republicana». —Pero dirà qualquí: —Idó com era, que fa vuyt o nou anys es republicans guanyaven a tots es partits monárquics? Es natural que los guanyassen: es republicans se ballugaven fort i se treyen es fret de peus, i es monárquics no's bategaven, dormint es só d'ets imbécils, com-e troncs. Es qui no tenen son, sempre han safalcats es que'n tenen.

3.

Sa derrota electoral des republicanetxos de Sóller.

Es estada feresta sa que se'n han duyt aqueys republicanetxos ab ses eleccions de diumenge passat! Ells, batzanots com son, se figuraren que de cop i boley s'havien de fer senyors des municipi de Sóller. Per això tiren an es públic un manifest electoral dia 5 del corrent, ab un programa de regeneració i redressament de Sóller que's componia de 12 articles, prometent fer una partida de coses ben bones, pero impossibles ab sos moraduixos de que pot dispondre un municipi com es de Sóller. Prometre coses tan grosses, que son absolutament impossibles per falta de «cum quibus», es una fansarronda per embarriolar i aglapir beneysts. Per tal motiu, sa «Jovintut Conservadora», d'allà, pocs dies després els etzibá an aquells republicanetxos una «fuya», que ls-e baldá, posantlos ab evidència, fent veure que tot alló no era més que música, i no «celestial», sino d'En Barrufet. Llavó les n'encivellaren un'altra de «fuya» an aquells grans republicanetxos, que també les posà ben en ridícul. Aquells republicanetxos, no veyen sa partida guanyadora, s'uneixen ab sos lliberals per anar a ses eleccions; i plegats es dos partits, presenten candidats a tots es districtes. Se fan ses eleccions, i es «conservadors» se'n duen «majories» i «minories», e-hi copen tot, i republicans i lliberals queden tots derrotats, arrenyons, fets benes. —De manera que Sóller no té res de «republicana ni de lliberal; es conservadora, no es de «l'esquerra», sino de la «dreta», gracies a Deu. —De manera que's fundadors de s'escola layca d'allá se'n han duyt s'aumut p'es cap. Aquell senyor que la sostén ab sos seus clopins, «verbo» diners, que's presentava per «Retgidor» se'n ha duyt sabatada, pero a ferir; s'altre célebre revel'er Ozones, també ha pegat de bec i li han fet menjar pols més que no n'ha volguda; l'han derrotat ignominiosament. —Més se'n mereixen aqueys republicanetxos de Sóller! (No duguessen tanta d'eldècia ni tanta d'estuferal!) —Es molt significatiu que's sollerics, que es sa gent de Mallorca que coneixen més de prop lo qu'és una república, navegan tant per dins França i per dins ses Repúbliques americanes, no vajin de votar republicans, sino conservadors, qu'es s'altre estrem, que no deixin sortir ni un Retgidor republicà. (Ja demostren es sollerics estarne ben poc agradats de sa ditxosa Repùblica. Es que a França i a Amèrica toquen ab ses mans que es un govern republicà dins ses nacions llatines: tan caranya com es que hu siga més.)

4.

Ses eleccions an ets altres pobles de Mallorca

Per tot els ha tocat es perdre an es republicans, i casi per tot es «conservadors» han tres més Retgidors que's «lliberals». Vetassi ses claricies que hem pogudes haver:

A Binisalem han triunfat 3 conser-

vadors i 2 liberals; a Alaró 6 conservadors i 2 liberals (republicans i socialistes, derrotats); a Valldemossa 3 conservadors i 2 liberals; a Andraitx, 4 liberals, 4 republicans i 1 conservador; a Sa Pobla, 4 liberals i 3 conservadors; a Sóller, 9 conservadors (republicans i liberals, derrotats); a Felanitx, 5 conservadors, 2 liberals, 2 republicans, 1 jaumista; a Pollensa 6 conservadors i 2 liberals (derrotats es jays republicans de sa «cambra fosca»); St. Llorens dea Cardessar, 3 conservadors, 1 liberal i un republicà; a Petra, 3 conservadors, 2 liberals i 1 republicà a Llubi, 3 conservadors; i 2 liberals; a So'n Servera, 3 conservadors 2 liberals; a Sineu, 4 conservadors i 2 liberals; a Vilafranca, 5 conservadors; a Lluchmayor, 5 conservadors; i 3 liberals (es republicans i socialistes, derrotats); a Sta. Eugenia, 3 conservadors i 1 liberal; a Montuiri, 3 conservadors i 3 liberals; a Campos, 3 liberals i 3 conservadors; a Capdepera, 3 liberals, 1 conservador i 1 carlista (i es republicans?); a Marratxí, 3 conservadors, 1 liberal i 1 independent; a Esporles, 3 conservadors i 2 liberals (i es republicans?); a Maria, 3 independents, 2 conservadors i 2 liberals; a Manacor, 5 liberals, 3 conservadors, 1 republicà i 1 socialista; a Santes, 3 conservadors, 1 liberal i un *empat*.

TOTAL DE RETGIDORS PER ELECCIÓ: 82 conservadors; 50 liberals, 4 independents, 9 republicans, 2 jaumistes, 1 socialista.—A 16 pobles es conservadors han trets més Retgidors, que's liberals; a 5 pobles n'han trets més es liberals a 3 pobles n'han trets tants uns com els altres.—Falten clarificies de Porreres, Sta. Maria.

Adamés, s'aplicá s'article 29 de la lley electoral vigent a tots aqueys altres pobles, proclamanhi a Bunyola, 3 liberals i 2 conservadors; a Algayre, 3 conservadors i 3 liberals; a Sta. Margalida 3 conservadors i 3 liberals; a Alcudia, 3 liberals i 2 conservadors; a Artá, 7 conservadors; a Establiments 2 conservadors i 2 liberals; a Muro, 3 conservadors, 3 liberals; a Lloseta, 5 independents; a Santanyí 5 conservadors i 1 liberal; a Campanet, 6 conservadors i 2 liberals; a Inca, 4 liberals i 3 conservadors; a Selva, 3 liberals, 3 conservadors i 1 republicà; a Deyá 2 liberals i 2 conservadors; a Puigpunyent 2 conservadors, 2 liberals i 1 independent; a St. Juan 2 liberals, 2 conservadors i 1 independent; a Estallenchs, 3 conservadors; a Banyabufar, 4 independents; a Costitx 3 liberals i 2 conservadors; a Calviá, 3 conservadors, i 2 liberals; a Fornalutx 2 liberals, i 2 conservadors; a Escorca, 2 liberals i un conservador; a Búger, 2 liberals i 2 conservadors.

TOTAL DE RETGIDORS PE' S'ARTICLE 29: 60 conservadors, 45 liberals, 13 independents i 1 republicà. A 6 pobles es conservadors en tregueren més que's liberals, a 5 pobles en tregueren més es liberals que's conservadors, a 10 pobles en tregueren a la par.

Contanthi es de Ciutat resulten: 152 Retgidors conservadors; 102 liberals, 17 Retgidors independents, 13 Retgidors republicans, 1 socialista, 2 jaumistes; i resulta que a 23 poblacions, una d'ells, Palma, es conservadors han trets més Retgidors que no es liberals, a 10 poblacions n'han trets més es liberals que's conservadors i a 13 poblacions n'han trets a la par. Resulten «preponderants» es conservadors, i es republicans formen una minoria microscòpica; 13 «Retgidors en tot

Mallorca». Ab aqueixa fornada tan... colossal de Retgidors, si no entra arriba Republica, ja no entrerà mai.

5.

Ses eleccions an es Continent, no contanthi Barcelona.

Casi per tot es monàrquics s'han fetes seues ses majories, guanyantles an es republicans, fins i tot allà ont es republicans feya temps que sempre les tenien. Vetassi ses clarificies qu'hem pogudes haver de ses ciutats principals.

A Madrid: han triunfat 9 liberals, 4 conservadors, 1 de la Defensa Social, 9 entre republicans i socialistes i cap lerrouixista; tots es lerrouixistes sortiren derrotats.

S'Ajuntament nou se compondrà de 29 monàrquics i 22 entre republicans i socialistes.

A Badajoz: 4 liberals, 5 conservadors, 3 republicans i 2 regionalistes.

A Córdoba: 8 liberals, 6 conservadors, 4 republicans i 1 independent.

A Bilbao: 13 de la Dreta (8 nacionalistes, 1 tradicionalista, 2 liberals, 2 conservadors), 5 republicans, 2 socialistes.

A Valencia: 17 monàrquics i 9 lerrouixistes (en presentaven 16).

A Cadiz: 10 liberals, 4 conservadors, 2 liberals disidents, 2 catòlies sense cap calificatiu polític i 2 republicans.

A Saragossa: 7 liberals, 3 conservadors, 4 radicals, 2 republicans «conjunctionistes», 2 independents i 1 republicà federal.—S'Ajuntament nou se compondrà de 12 republicans «conjunctionistes», 7 radicals, 9 conservadors, 2 jaumistes, 3 de l'*«Acció-Social-Católica»*, 8 liberals, 2 independents i 1 federal. Per lo meteix, es republicans serán 20 i es contraris seus 24.—Ja feya d'anys que a s'Ajuntament de Saragossa es republicans eren majoria. Ara l'han perduda, gracies a Deu.

A Jaén: 8 republicans, 5 conservadors, 3 socialistes, 2 independents i 1 jaumista.

A San-Sebastián: 8 dinàstics, 5 republicans i dos nacionalistes.

A el Ferrol: 3 conservadors, 3 liberals, 4 republicans i 3 socialistes.

A Pamplona: 9 de sa coalició de ses Dretes i 4 de l'*«Unió Democrática»*. Son sortits derrotats 1 de l'*«Unió Democrática»*, 8 republicans «conjunctionistes» i 5 nacionalistes.

A Vitoria: 9 carlistes, 3 republicans, 1 conservador, 1 integrista i 1 socialista.

A Ávila: 4 liberals, 4 conservadors, 2 nacionalistes i 2 republicans.

A Cáceres: 6 liberals, 4 conservadors, 4 republicans i 1 independent.

A Canaries: 4 liberals, 5 conservadors 3 republicans i 1 independent.

A Terol: 6 liberals, 4 conservadors i 2 independents.

A Toledo: 8 liberals 2 conservadors i 2 catòlies sense cap calificatiu polític.

A Zamora: 12 republicans, 8 liberals, 2 independents i 1 jaumista.

A Cuenca: 4 conservadors, 3 liberals, 1 independent i 1 republicà.

A Castelló de la Plana: 19 republicans, 3 liberals i 1 conservador.

A Murcia: triunfaren completament es candidats monàrquics; tots es republicans sortiren derrotats.

A Alacant: 10 liberals, 7 republicans i 1 conservador.

A Sevilla: 13 liberals, 9 conservadors. Tots es candidats republicans, tan conjuncionistes com radicals, son sortits derrotats.

A Granada: 9 liberals i 4 conservadors.

A Orense: 5 liberals, 4 conservadors, 1 republicà i 1 catòlic sense cap calificatiu polític.

A Logroño: 4 liberals, 2 conservadors, 4 republicans i 1 catòlic sense cap calificatiu polític.

A León: 5 liberals, 3 socialistes i 1 conservador.

A Segovia: 6 liberals, 4 conservadors, 1 catòlic sense calificatiu polític i 1 independent.

A Huesca: 5 liberals i 1 integrista.

A Burgos: 4 liberals, 3 conservadors, 1 tradicionalista, 1 catòlic sense cap calificatiu polític i 1 independent.

A Soria: 6 liberals, 2 independents i 1 conservador.

A Vinaròs: 4 liberals, 1 catòlic sense cap calificatiu polític i 3 conservadors. Es republicans se quedan sense cap Retgidor.

A Tortosa: 10 monàrquics i 4 republicans.

A Las Palmas (Canaries): 23 liberals i 2 republicans.

A Santiago: 7 liberals, 3 independents i 2 republicans.

A Málaga: 14 republicans, 7 liberals i 1 conservador.

A Valladolid: 9 liberals, 9 conservadors, 2 republicans, 2 socialistes, 2 catòlies sense cap calificatiu polític i 1 independent.

A Cartagena: han triunfat conservadors i liberals contra's republicans.

A Lleida: 5 republicans, 2 liberals, 2 conservadors i 2 jaumistes.

A Girona: 3 conservadors, 2 liberals, 3 jaumistes, 1 independent i 1 republicà.

A Vich: 3 regionalistes i 2 republicans.

A Vilafranca del Panadés: es de la Dreta han guanyades totes ses majories.

A Sabadell: 6 regionalistes, 3 catòlies sense cap calificatiu polític, 2 republicans «conjunctionistes», 2 lerrouixistes i 1 carlista.

A Reus: 6 lerrouixistes, 4 nacionalistes, 3 possibilistes, 1 conservador i 1 independent.

A Tarragona: 9 de la «Candidatura Popular» (sense color polític), 1 liberal, 1 conservador, 2 federaus i 1 lerrouixista.

¿Com s'explica aqueix triomf des monàrquics demunt es republicans, fins i tot an aquelles poblacions aont feya tant de temps que's republicans guanyaven? ¿Com s'explica aqueixa derrota general qu'hann experimentada es republicans per tot arreu d'Espanya? Per nostros s'explicació es molt obvia, molt clara: qu'Espanya no es revolucionaria; qu'Espanya no va de revolució així com la volen fer es nostros republicans; qu'Espanya ha uberts una mica ets uys ab aqueixes fetes des republicans, socialistes i anarquistes, ab ses vagues i rebumboris d'aquest estiu passat i intents de revolució a Valencia, Bilbao, Saragossa i Barcelona; ells demostren esser grans trequelades de polissons i canalles, inimicis d'Espanya, venuts an ets inimicis d'Espanya, bons només per moure escàndols i rebumboris

contra s'honor d'Espanya i de s'Exercit, contra s'orde i sa propietat i sa vida des ciutadans. Si, no es duptos: aquells assassinats horribles de Cullera han uberts molts d'uys i han fet perdre molts de milenars, pero molts de milenars de vots an es republicanetxos i revolucionaris.

Si, aqueixa indecentísima calumna contra's bon nom d'Espanya i de s'Exercit sobre ses suposades tortures des presos de Cullera, qu'han inventada's Lerrouixistes, grans canalles, i qu'han patrocinada tots ets altres republicans, ha fet oy i ha indignada tota Espanya. Per tot això han perdudes ses eleccions es republicans dins casi tota Espanya, gracies a Deu. Més se'n mereixen per indignes, per poques-oses, per miserables.

6

Ses eleccions a Barcelona.

Pe' s'importància de Barcelona dins tota Espanya i especialment dins Mallorca, tan intimament relacionada ab aquella gran ciutat p'es vincles tan estrets de sanc, llengo i interessos, pertoca donarne una claricià més espinzellada de lo que hi succeeix ab ses eleccions de diumenge. Ja's sap que's lerrouixisme tenia's seu fort a Barcelona pe'sa seu condició de gran centre fabril aont s'escoln milenars i milenars d'obrers de tots es recons d'Espanya, naturalment revolucionaris perque no tenen res que perdre. Es sa ciutat, ja fa temps, aont s'apleguen més elements revolucionaris. Gracies an això En Lerroux ab so seu gran talent organitzador i de sobre-se atreu la gent, qu'es precis regoneixerli, s'era fet l'amo de Barcelona, creants'hi un partit fortissim, que sols la Solidaritat va porer vèncer ab ses eleccions d'abril de 1907; pero an es desembre de 1908 ell tornà vèncer la Solidaritat, i acabà per ferse senyor de s'Ajuntament de Barcelona, causa sa toixarrudeza des republicans de l'*«Esquerra Catalana»* que no volgueren entendre-se ab la *Lliga Regionalista*, ni an el maig ni an el desembre de 1909, allà ont la *Lliga i l'Esquerra*, plegades, l'haurien pogut vèncer completament. Una altra forsa hi havia a Barcelona que s'havia de tenir en conte: es carlistes, es de la Defensa Social es conservadors. Aqueys elements ja s'uniren ab la *Lliga* pe' ses eleccions provincials des mars d'enguany, i tots plegats bolcarren es lerrouixistes; an es districte aont se presentaren, varen treure tres diputats i es lerrouixistes just un. Idé bé, an aqueixes eleccions derrières la *Lliga Regionalista* ab aquells elements de la Dreta, ha presentada batalla an es lerrouixisme per un vent, i n'hi presenta per un altre vent l'*Esquerra Catalana*. ¿Quin es estat es resultat? Que la *Lliga* ab ses Dretes ha trets 11 Retgidors; es lerrouixistes, altres 11; i es de l'*Esquerra*, 6. Per lo meteix, resulten: 11 lerrouixistes i 17 no-lerrouixistes; i per lo tant, es lerrouixistes hem perduda sa majoria!absoluta que tenien dins s'Ajuntament de Barcelona, aont només tendrán 24 vots, mentres es no-lerrouixistes en tendrán 26. I lo salat es que, en haverhi unes altres eleccions municipals se'n duran es lerrouixistes un'altra esmotxada feresta, si Deu ho vol; i no s'aturaran es barcelonins fins que los hauran agranats de tot an es lerrouixistes de dins s'Ajuntament de Barcelona. Es lo qu'ha mester Barcelona com es pa de cada dia.—Es estada grossa sa victòria que la *Lliga* ab ses Dretes conseguiren diumenge passat contra's lerrouixisme. Li han presa Barcelona, qu'era's seu fort, es seu baluart, es seu tot. Benissim! Benissim!

Per que's veja que's lerrouixisme va per avall, fa algun temps, a Bar-

celona, vètassí aqueys fets, d'una eloquència engranadora p'és lerrouxistes:

A ses eleccions municipals des maig de 1909 es lerrouxistes tregueren 15 Retgídors; l'*Esquerra*, 8; la *Lliga*, 4; això es, 12 no-lerrouxistes.

A ses eleccions municipals des desembre de 1909 es lerrouxistes tregueren 14 Retgídors; l'*Esquerra*, 6; la *Lliga*, 5; això es, 11 no-lerrouxistes.

A ses eleccions municipals de diumenge passat: es lerrouxistes han trent 11 Retgídors; la *Lliga* ab ses Dretes, 11; l'*Esquerra*, 6; això es, 17 no-lerrouxistes.

Si 's de l'*Esquerra* no fossen estats tan batzans de voler anar *tots sols*, es lerrouxistes només haurien trent cinc o sis Retgídors.

No res; ja serà una altra vegada, si Deu ho vol. ¡Deu fassa que sia prest! ¡Amén!

Per ferse bé càrrec de sa gran derrota des republicans a Barcelona, e-hi ha que tenir en compte que la *Lliga* ab ses Dretes han tengut 26600 vots; es lerrouxistes, 23200; i l'*Esquerra*, 20700.—Comparat resultat d'aqueixes

eleccions ab so de ses darreres que hi va haver an es desembre de 1909, resulta que la *Lliga* ab ses Dretes han augmentat de 4096 vots, mentre que's republicans de l'*Esquerra* n'han perduts 4782 i es lerrouxistes n'han perduts 7873.—E-hu veys com es republicans, fins i tot a Barcelona, van per avall, gracies a Deu? I deym gracies a Deu perque es republicans de Barcelona, ets esquerrans i es lerrouxistes, son inimicis de Deu. Si votaren tots plegats que dins ses comunicacions oficials se suprimís allò que's posa, en acabar: *Deu quart vesté molts d'anys!*

Es republicans de l'*Esquerra* son encara es més croixits i atabuixats: presentaven 15 candidats, i n'han trent 6. ¡I ells se tenien p'és més forts i més polents de Barcelona! ¡Ja n'hi ha de fam!

Com s'esplica que, havent ses Dretes tenguts 26600 vots, no hajen trent més Retgídors que's lerrouxistes, que només han tengut 23200 vots? Se deu an es defectes del sistema electoral vigent.

—Res, me'n hi vaig jo a veure si n'hi fas cap de seuvatge de coni an aqueixa ferista d'En Juanet!

Se'n hi va desfressada d'una dona qualsevol, i el me troba an En Juanet guardant es quatrecents conis, que pasturaven es més descansats del mon.

—Alabat sia Deu! diu la Sra. Princesa an En Juan.

—Per a sempre sia alabat Deu! respón ell.

—I pareix que pasturen bé aqueys animalons! diu ella.

—Pareix que sí, gracies a Deu, diu ell.

—I mirau que'n teniu una bona freqüència! diu ella. ¡No sé si n'havia vistants may de replegats de conis.

—¡Porí esser! diu ell.

Aquí la Sra. Princesa n'afina un de coni qu'anava embenat d'una cama, i tot d'una ja demana:

—¡Aqueix que va embenat?

—Es que'm feya tala, diu En Juan, i li etzip codoli, el fer an aqueixa cama, la hi cedit; i pér que no li prenga malament, la hi embenada, i sembla que ja navega, gracies a Deu.

—Escoltau diu la Sra. Princesa an En Juan, 'ci no'l me voldrieu vendre an aqueix coni?

—¡Tant me'n porieu prometre! diu En Juan.

—¿Com'es-ara? diu ella. ¿Que'n voldrieu?

—Faré massa alt, diu ell, i per això val més no parlarne pus.

—¿Qu'es aixo? diu ella. ¡O no sou homo o me deys que voleu des coni!

Aquí En Juan la se mira bé, i va dir entre ell meteix; —*Ja es sa fia del Rey! Ja se'n durá una bona oblada, com som Juan!*

Que me'n direu? Ell En Juan no feu gens ceneixedor a sa fia del Rey que l'hagués coneiguda, sino que li digué:

—Si tan encarada hi estau ab so coni, jo vos diré que'n vuy, i no vos llevaré mitja maya. Si voleu es coni, el m'heu de pesar d'or.

—Feta está sa barrina! diu sa fia del Rey. Ara meteix vaig a dur es doblers.

Gira en coa, i cap a ca-seua ben peus alts.

Torna al punt ab un bossot ben ple de dobles de vint d'aquelles tan grogues, i ab unes balances.

Posen es coni dins una balarsa, i comensen a abocar dobles de vint dins s'altra fins que's coni va prendre cap aumont.

En Juanet s'embutxaca tota aquella doblerada, i sa fia del Rey ab so coni devall xella i ses balances i sa bossa casi buyda de tot cap a ca-seua, cametes me valguen!

Ja hu crec que li torce's coll tot d'una an es coni, estrengolantlo. Tot d'una qu'arriba, el fa escorxar i posar dins s'olla; i mana que tot d'una que sia cuyt ab ceba, que l'avisen per berenarne.

—Sí, deyen ella i son pare i sa mare: el mos hem d'empessolar a l'acte, abans que no mos fuja de dins es plat com es d'ahir! E-hu veurem si mos fogirà es dimoni!

Ab aixo es cuynar dona avis que's coni ab ceba está apunt; el Rey i la Reyna i la Sra. Princesa s'asseuen a sa taula, els e duen s'animaló; i varen esser només quatre grapades. No deixaren més que's ossam.

—¡E-hu veurem ara, deyen tots tres, si encara mos fogirà! ¡No hu crec que mos escap aquesta vegada! ¡Ara hu veurem si en Juanetxo se presentarà ab sos quatracents conis! ¿Com s'hi ha de presentar si n'hi hem llevat un des vent?

(acabará)

JORDI DES RECS.

Novembre

Els dies s'acurseren com les alegries dels vells. La naturalesa s'embolca de tristor: sembla que la vida es fugta de la terra y l'homo es amonestat per l'Esglesia a pensar en los Morts.

Els arbres, are sarmentosos y esquelètics, passat l'hivern, ciuronaran y poncellaran: les persones amades que's seus cossos are son desfets sota la terra, passada la fredor del mon, resucitaran. Matau aquexa esperansa, florida de la Paraula de Deu, y enverinareu una multitut d'existencies, assassinareu infinita d'ànimes.

Els pagesos semben la llevor d'una cullita a venir qu'hauran de lleوار ab treballs y suor. Capitara bé? Qui la cullirà?

Els dies passen y els anys s'empenyen, y en sa carrera loca arrosen guen y engrunen il·lusions. Si de cada il·lusió esfullada en romangués el congriment d'una llevoreta de bones obres! Però el nostre cor es un infant perpetually foll, enclinat a la dolència des que comensa a bategar. Si la misericòrdia divina no ns ho tenia en compte y prenia revenja dels nostres falliments, quant ha que ja se'n esmicats.

El temps es clar com un cor puríssim de dolor y penediment: els crepuscules son augusts com un rameu de prometenses, y si qualche jorn el cel torna gris y plou, tota aquella tristor es esperansa d'una anyada plena. Els treballs d'aquest mon també poden esser esperances d'assaciament infinit.

Durant les nits la terra se desmaya de fosca, presa d'enfredoriment: just el sol es poderós de reanimarla. L'ànima humana també jau dins fredor de tenebres, y no més l'Amor indeficte es capaç de darli claredat y calentor de vida plena.

Els auells atravessen l'espai en pelegrinatge errant. La temporada es dolenta y crúa, sense nius, sense larves, sense fruya, sense llevors, y sols gratant la terra penosament troben qualche granet. Que's de triste la vida!—La nostra anima també pelegrinetja sense repòs ni aturall dins el tedi y el fastic d'una patria estranya, qui no es la seva patria. Qui li donarà ales per volar y allunyarse fugint vers l'encletxa del repòs?

Les llars s'encenen conservant la sagrada calentor casolana. Cad'any s'en apaga qualcuna qui ja no s'encendrà pus may, y roman buyda, freda, per l'ausència dels qui s'en van. Y en les que resten, a moltes ja no hi florex la pregaria consoladora p'els difunts, l'oració qui alleugerà com el pagament d'un deute. Per que?

Apiedauvos de nosaltres, apiedauvos de nosaltres, al manco vosaltres tots els qui ns estimareu, que la mà del Senyor ens ha tocades!

Els ècos d'aquest llament troben la llar deserta y els cors exuts, y se perdren dins l'atmosfera grasa y teribola del interès econòmic, del encalsament dels plers o de la ociositat embrutidora de les tavernes.

Senyor! De que ns féreu? Quin es el misteri de malura qui s'amaga dins les nostres ànimes?

Endressau, Senyor, la nostra earrera devant la vostra presència. Examplau els nostros cors y correms p'el camí dels vostres manaments.

SALVADOR GALTÉS Y SANCHO, Pre.

DE TOTES ERBES

Secció local

Segueix a l'església des Convent (de St. Vicens Ferrer) es Tridi de la Mare de Déu de Lourdes, que acabarà demà ab gran festa: Comunió general a les 7 i 11, ofici i sermó a les 10, i es vespre s'acabatay, tot ab el Santissim patent.

Els nostros bons amics manacorins D. Mateu Nebot i D. Bartomeu Durà, seminaristes, han tengut es primer un premi i s'altre una menció honorifica an es *Certamen científic i literari* des Seminari, fet dia 9 del corrent. Tot los sia enhorabona.

La gent d'Ervissa, agraida an es gran servici que prestà an aquella illa el Sr. D. Jusep F. Orbeta, com-e Jutge de 1.ª Instancia, que va esser allà, com ara hu es d'aquí, li han regalat un *bastó de mando* per suscripció pública, i le hi ha fet es notable argenter de Ciutat D. Jusep F. Rey. Tot li sia enhorabona an es nostre senyor Jutge, i que n'hi puguen regular molts per lo bé que's porti com fins aquí, gracies a Deu.

En Juanet i sa barca que caminava per terra i per mar (segueix)

¡E que vos figurau quina la va fer la Reyna per aturar que's coni que havia comprat an En Juanet, no tornás an aquest? Idò encara no va haver caminades docentes passes, com ja li pega torsuda an es coll, i ja hu crec que l'estrangola; i encara no va seler a ca-seua, com ja l'escorxen, i plaf dins s'olla, i foc i més foc devall, a fi de que cogués aviat. Al punt ja va esser cuyt, i s'asseuen a sa taula per menjarlo-se el Rey, la Reyna i la Sra. Princesa.

I heu de creure i pensar que an aquella hora meteix, que's sol s'acabava de pondre, En Juanet agafa's fabiol, i ja es partit, *ti-tu ti-tu-ti, ti-tu-tu-ti*, per replegar es quatre cents conis; i allà haurieu vists tots aquells animalons enrevolar En Juanet, tots orçya alta, i com si li volguessent dir:

—¡Hala! ja veure que vols que fassem!

I no va esser això tot sol, sino que també sentí's fabiolet d'En Juanet es coni que'l Rey i la Reyna i-sa seu liya ja tenien cuyt demunt sa taula per berenarne; i heu de creure i pensar que tornà viu en